

REVIEW

Aliya Maxotova's doctoral dissertation titled "Effect of Mineral Fertilizers on the Productivity and Quality of Foreign Varieties of Tomato in the Conditions of Southeast Kazakhstan" submitted for the degree of Doctor of Philosophy (Ph.D) in the specialty 6D080800 - "Soil Science and Agrochemistry" has been thoroughly examined.

Summary of the Thesis:

This dissertation aims to evaluate and select the most productive tomato varieties and hybrids of foreign origin with a complex of economically valuable traits, and to investigate the impact of mineral and bioorganic fertilizers on the productivity of selected tomato varieties and hybrids. The research objectives include assessing adaptability, productivity, resistance to stress factors and diseases of foreign selections in the conditions of Southeast Kazakhstan, selecting the highest-yielding tomato varieties and hybrids with economically valuable traits, and proposing selected tomato varieties and hybrids for production use.

Research Objectives and Methodology:

The dissertation clearly outlines its objectives, employing experimental data to identify the most suitable tomato varieties and hybrids for the region and utilizing a range of research methods including laboratory and field studies. The methodology adopted demonstrates a comprehensive approach to evaluating economically valuable traits and productivity under local conditions.

Key Findings and Contributions:

Maxotova's work presents significant contributions to the field, particularly in the identification of high-yielding tomato varieties and hybrids suited to the region's conditions. The research findings, including recommendations for production use, are well-supported and logically presented, indicating a thorough understanding of agricultural theory and practice.

Scientific Significance:

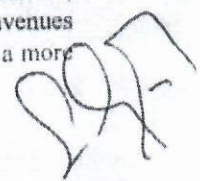
The dissertation addresses important gaps in the study of tomato productivity and quality under specific regional conditions, contributing to the broader field of agricultural science. The recommendations provided have practical implications for local vegetable farming practices, enhancing the scientific significance of the research.

National and International Recognition:

The dissertation's recognition at both national and international levels, as evidenced by its presentation at conferences and publication in reputable journals, underscores its significance and relevance beyond regional boundaries. The practical recommendations offered have implications for agricultural practices beyond the study area.

Recommendations:

While the dissertation demonstrates a comprehensive approach to its research objectives, further discussion on the limitations of the developed recommendations and potential avenues for future research could enhance the overall completeness of the work. Additionally, a more

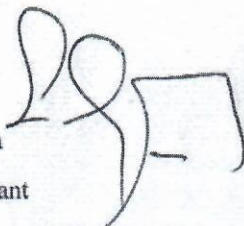
explicit analysis of the economic feasibility of implementing the proposed recommendations on a larger scale would strengthen the dissertation.

Conclusion:

In conclusion, Aliya Maxotova's dissertation represents a significant contribution to the field of soil science and agrochemistry, particularly in the evaluation of tomato varieties and hybrids under regional conditions. The scientific rigor and practical recommendations presented in this research warrant the award of the Ph.D. degree.

Reviewer:

27/03/2024
Prof. Dr. Ridvan Kizilkaya

Foreign Scientific Consultant

Department of Soil Science and Plant Nutrition,

Faculty of Agriculture, Ondokuz Mayıs University

55139 Atakum, Samsun, Turkey

Tel: +90 362 3121919

Email: ridvank@omu.edu.tr

«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ
ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

«АГРОБИОЛОГИЯ»
ФАКУЛЬТЕТІ

Бағалау

Алия Максотованың 6D080800 – «Топырақтану және Агрохимия» мамандығы бойынша философия докторы (Ph.D.) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған «Оңтүстік-Шығыс Қазақстан жағдайында шетелдік қызанақ сұрыптарының өнімділігі мен сапасына минералды тыңайтқыштардың әсері» атты докторлық диссертациясы мұқият сараптамадан өтті.

Диссертацияның қысқаша мазмұны:

Диссертациялық жұмыстың мақсаты – шаруашылық тұрғысынан құнды белгілер кешеніне ие шетелдік қызанақтардың ең өнімді сұрыптары мен будандарын бағалау және іріктеу, сонымен қатар іріктелген қызанақ сұрыптары мен будандарының өнімділігіне минералды және биоорганикалық тыңайтқыштардың әсерін зерттеу. Зерттеудің міндеттеріне шетелдік селекциялық үлгілердің Оңтүстік-Шығыс Қазақстан жағдайында бейімделгіштігін, өнімділігін, стресс факторларына және ауруларға төзімділігін бағалау, шаруашылық тұрғысынан құнды белгілер кешеніне ие ең өнімді қызанақ сұрыптары мен будандарын іріктеу және іріктелген қызанақ сұрыптары мен будандарын өнеркәсіптік мақсатта пайдалануға ұсыну кіреді.

Зерттеудің мақсаты мен әдістемесі:

Диссертацияда зерттеудің мақсаттары нақты тұжырымдалған: аймақ үшін ең қолайлы қызанақ сұрыптары мен будандарын анықтау үшін жүргізілген эксперименттердің деректерін пайдалану және бірқатар зерттеу әдістерін, соның ішінде зертханалық және далалық әдістерді қолдану. Қабылданған әдістеме жергілікті жағдайда шаруашылық тұрғысынан құнды белгілер мен өнімділікті бағалаудың кешенді тәсілін көрсетеді.

Негізгі тұжырымдар және қосқан үлесі:

Максотованың еңбегі саланың дамуына, атап айтқанда, қызанақтардың өңір жағдайына қолайлы өнімділігі жоғары сұрыптары мен будандарын анықтауға елеулі үлес қосады. Зерттеудің қорытындылары, соның ішінде өндірісте пайдалану бойынша ұсынымдар жақсы негізделген және қисынды баяндалған, сондықтан ауыл шаруашылығы теориясы мен тәжірибесін терең түсінетінін көрсетеді.

Ғылыми маңызы:

Диссертация ауыл шаруашылығы ғылымының анағұрлым кең саласына үлес қоса отырып, нақты аймақ жағдайында қызанақ өнімділігі мен сапасын зерттеудегі елеулі олқылықтарды жояды. Ұсынылған ұсынымдардың жергілікті көкөніс өсіруші шаруашылықтар үшін практикалық маңызы бар, сол себепті зерттеудің ғылыми маңызын арттырады.

Ұсынымдар:

Диссертация зерттеу мәселелерін шешуге кешенді әдіс-тәсілдерді қолдануды қарастырғанымен, әзірленген ұсынымдардың шектеулері мен болашақ зерттеулердің ықтимал бағыттарын одан әрі талқылау еңбектің жалпы жан-жақтылығын арттыра алар еді. Оған қоса ұсынылған ұсынымдарды кеңірек ауқымда енгізудің экономикалық тиімділігін нақтырақ талдау диссертациялық жұмысты күшейте алар еді.

Қорытынды:

Қорытындылай келе, Алия Максотованың диссертациялық жұмысы топырақтану және агрохимия саласына, атап айтқанда, аймақтық жағдайда қызанақ сұрыптары мен будандарын бағалауға қомақты үлес қосатынын атап өткен жөн. Зерттеуде ұсынылған ғылыми негіздеме және практикалық ұсынымдар философия докторы (Ph.D.) дәрежесін беруге жақсы негіз бола алады.

Бағалаушы:

27.03.2024 /подпись/

Мөр: [Түркия Республикасы *Ондокуз Майис университеті]

Профессор, доктор Ридван Китфлкая

Шетелдік ғылыми кеңесші

Топырақтану кафедрасы және ауыл шаруашылығы факультеті, Ондокуз Майис университеті

55139 Атакум, Самсун, Түркия

Тел: +90 362 3121919

E-mail: ridvank@omu.edu.tr